

4. Правові механізми вирішення соціально-економічних та суспільно-політичних проблем суб'єктів права в післявоєнній Україні.

ЗАХИСТ ПРАВ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Барбара Наталія Олександрівна,

студентка гр. МгЗП-22

Київський національний університет технологій та дизайну.

Науковий керівник: Оніщук Ю.В., д.ю.н., професор,

завідувач кафедри приватного та публічного права

Інституту права та сучасних технологій

Київський національний університет

технологій та дизайну

м. Київ, України

Україна, як незалежна держава, зобов'язана гарантувати своїм громадянам права та свободи, визнані загальнолюдськими та конституційними. Проте, на жаль, в сучасному українському суспільстві існують численні виклики у сфері захисту прав та можливості їх врегулювання. У цій статті розглянемо деякі з цих викликів та шляхи покращення ситуації.

Права людини є фундаментальними складовими сучасного демократичного суспільства. Вони визнаються універсальними і невід'ємними від кожної особи, незалежно від її релігійних, культурних чи політичних переконань. Захист прав людини - це важливе завдання кожної країни, включаючи Україну.

Суть прав людини полягає в тому, щоб кожна особа мала можливість жити в гідних умовах, вільно виражати свої думки та переконання, отримувати освіту, доступ до медичної допомоги і бути захищеною від будь-якої форми дискримінації. Ці права встановлені різними міжнародними

документами, такими як Загальна декларація прав людини ООН, Європейська конвенція про права людини та інші.

Однак важливо підкреслити, що права людини мають універсальний характер, і вони мають бути гарантовані всіма країнами. Таким чином, в Україні також існують конституційні та законодавчі засади захисту прав людини. Українська Конституція гарантує права на життя, свободу, недоторканність особи, свободу вираження думки, свободу об'єднання та багато інших прав. Крім того, Україна є учасницею Європейської конвенції про права людини та підписала численні інші міжнародні угоди, спрямовані на захист прав людини.

Однією з основних особливостей захисту прав людини в Україні є розвиток цивільного суспільства. Громадські організації, неурядові організації та активні громадяни грають важливу роль у виявленні порушень прав людини, наданні допомоги потерпілим та сприянні реформам у сфері правозахисту. Цивільне суспільство в Україні активно співпрацює з органами влади та міжнародними організаціями з метою зміцнення правової системи та захисту прав людини [1, с. 62].

Ще однією особливістю є підвищення уваги до прав осіб, які належать до вразливих груп. Україна робить акцент на захисті прав дітей, жінок, інвалідів, мігрантів, осіб з інших етнічних чи культурних груп. Законодавство та програми соціальної підтримки спрямовані на врегулювання проблем цих груп і захист їхніх прав.

Однак, несвідомий підхід до прав людини та проблеми корупції залишаються важливими викликами для України. Забезпечення справедливості та дотримання права владі - це завдання, над яким Україна продовжує працювати. Розглянемо виклики, що постають перед суспільством більш детально.

1. Свобода слова і журналістська безпека. Свобода слова є однією з основних цінностей демократичного суспільства. Проте в Україні журналісти нерідко стикаються з тиском, фізичними загрозами, та навіть насильством

через свою професійну діяльність. Це порушує право на свободу висловлювання та право на інформацію громадян [2, с.170]. Можливість захисту цих прав полягає в ефективному розслідуванні нападів на журналістів, встановленні відповідальності за такі дії, а також в створенні сприятливого середовища для журналістської діяльності. Підтримка і надання ресурсів незалежним ЗМІ, а також вдосконалення законодавства щодо захисту журналістів - це ключові кроки на шляху покращення ситуації.

2. Права меншин. Україна є багатонаціональною державою з численними національними та етнічними меншинами. Захист прав цих меншин важливий для збереження різноманітності та демократичної інклюзивності. Проте, деякі меншини стикаються з дискримінацією, викликами щодо мовних прав, та іншими формами обмежень [3, с.76].

Розв'язання цього виклику включає в себе розробку та впровадження законодавства, спрямованого на захист прав меншин, а також освітні та інформаційні кампанії щодо важливості різноманітності та рівних прав всіх громадян.

3. Корупція та правопорушення. Корупція та правопорушення в Україні залишаються серйозними викликами для правосуддя та правопорядку. Вони можуть призвести до порушення прав громадян, особливо тих, хто найбільше уразливий перед корупційними практиками [4, с.18].

Для боротьби з цими проблемами, важливо зміцнити незалежність судової системи, підвищити прозорість та відкритість управління, інвестувати в професійний розвиток правоохоронних органів та забезпечити доступ громадян до справедливого суду.

4. Права людини та проблеми в'язниць. Система пенітенціарного управління також стикається з численними проблемами, включаючи перевантаженість в'язниць, недостатні умови тримання, а також порушення прав в'язнів. Це стосується не лише дорослих, але й неповнолітніх в'язнів [1, с. 66].

Хоча, за останні десятиліття Україна зазнала значних змін у сфері захисту прав людини. Звільнення від авторитарного режиму, відкриття до світу та рух до демократії створили нові можливості та напрямки розвитку захисту прав людини в країні.

Однією з головних можливостей є активізація громадянського суспільства. Громадські організації, незалежні ЗМІ та активні громадяни стали важливими гравцями у виявленні порушень прав людини та сприянні реформам. Вони мають можливість висувати питання та пропозиції до влади, підтримувати постраждалих та впливати на розвиток правозахисної політики.

Ще однією важливою можливістю є інтернет і соціальні мережі як інструменти масової комунікації та мобілізації. Громадяни мають можливість швидко і ефективно ділитися інформацією про порушення прав людини, масово обговорювати ці питання та залучати увагу громадськості до проблем. Це важливий інструмент для виявлення та припинення порушень.

Однак, щоб розвивати захист прав людини в Україні, потрібно враховувати декілька основних напрямків:

1) системні реформи. Політична воля до проведення системних реформ у правосудді, правоохоронних органах та інших сферах повинна залишатися в центрі уваги. Забезпечення незалежності судів, підвищення професійності правоохоронців та забезпечення доступу до справедливого суду є критичними аспектами;

2) освіта та інформаційна кампанія. Розуміння прав людини та їхніх гарантій є важливими для громадянського суспільства. Потрібно проводити інформаційні кампанії та включати освіту з прав людини до шкільних та університетських програм;

3) запобігання та боротьба з корупцією. Корупція є серйозною загрозою для захисту прав людини, оскільки вона може підірвати справедливість та рівноправ'я. Зробити Україну більш прозорою і антикорупційною країною - це крок у напрямку забезпечення прав громадян;

4) міжнародна співпраця. Україна повинна продовжувати співпрацювати з міжнародними організаціями та іншими країнами з метою обміну досвідом і надання підтримки у вирішенні проблем захисту прав людини.

5) Україна має потенціал стати прикладом країни, де права людини та громадянські свободи є найвищими цінностями. Для цього необхідно використовувати можливості, які надаються громадянським суспільством та технологіями, та продовжувати вдосконалювати систему правозахисту, забезпечуючи рівноправ'я, справедливість і свободу для всіх громадян.

Таким чином, захист прав людини є невід'ємною частиною будь-якого демократичного суспільства, і Україна не виняток. Права людини в Україні ґрунтуються на міжнародних засадах та нормах, а також на внутрішньому законодавстві. Однак захист прав людини - це постійний процес, і Україна робить зусилля для зміцнення цієї системи та забезпечення прав і свобод кожного громадянина. Україна має численні виклики щодо захисту прав громадян, але також і багато можливостей для покращення ситуації. Важливо забезпечити незалежність судової системи, розробити та впровадити ефективні механізми захисту прав людини, та активно працювати над зміцненням правової культури в суспільстві. Захист прав є основою будь-якої демократії, і Україна має всі можливості вдосконалити цю систему та забезпечити реальний захист прав та свобод своїх громадян.

Список використаних джерел:

1. Новікова О.Ф., Остафійчук Я.В. Забезпечення збалансованого соціально-трудового розвитку України: виклики та можливості. *Економіка промисловості*. 2023. № 2 (102). С. 62-77.

2. Леонов Б.Д, Лихова С.Я. Інформаційний тероризм як загроза національній безпеці України. *Наукові праці Національного авіаційного університету. Серія: Юридичний вісник «Повітряне і космічне право»*. 2021. Т. 2, № 59. С. 170-176.

3. Новікова О.Ф., Остафійчук Я.В., Новак І.М. Зміни трудового та податкового законодавства України в умовах воєнного стану: проблеми і перспективи вдосконалення. *Економіка промисловості*. 2022. № 2 (98). С. 75-90.

4. Кузніченко С.О. Огляд стандартів Ради Європи у сфері протидії корупції та законодавство України. *Юридичний науковий журнал*. № 1/2021. С. 17–20.